

Posudek na disertační práci

Mgr. Evžena Martínka

Primát politiky podle Aristotela a Hannah Arendtové

Ústav politologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova v Praze

Disertační práce se zaměřuje – jak již naznačuje její název – na významné postavení politiky v životě člověka podle Aristotela a Hannah Arendt, což znamená konkrétně Aristotelovo pojetí primátu lidského společenství a pojetí politiky jako nejvyššího projevu lidství u Arendt. Autor disertace nejprve zkoumá Aristotelovy rozbor politiky samotné a poté přistupuje k výkladu analogických rozborů u Arendt. Cílem je komparativní čtení a identifikace aristotelovských motivů v díle Arendt. Jedná se o prověřování a specifikace teze, že Arendt je aristotelovská myslitelka. Nejde o odmítnutí této teze, ale spíše o prokázání její přesvědčivosti a zároveň o určení jejich mezi prostřednictvím vyzvednutí motivů, jež jsou typické pro dílo Arendt. Zatímco inspirace antropologickými rozborů je charakteristická pro oba, jejich další rozpracování pojetí politiky má specifické rysy. Hlavní odlišností je skutečnost, že Arendt navazuje na fenomenologické úvahy a rozpracování své pojetí politiky rozvádí svými existencialistickými rozborů. Práce je vhodně myšlenkově a přehledně strukturována a celkově ji považuji za kvalitní.

Již úvodní kapitola otevírá stěžejní témata a zkoumá ontologické založení politiky a koncepci priority v politologických analýzách, např. podrobuje zkoumání Taylorův přínos k rozborům holismu a atomismu. Autor disertace zde navazuje zejména na autory, kteří byli recipováni do českého diskurzu politické teorie. Je přitom zřejmé, že se tyto různí autoři mohou do značné míry shodnout na formulaci priority politiky v lidském životě, je však otázkou, zda a jakým způsobem by tato shoda byla skutečně možná, pokud by bylo zkoumáno také zakotvení jejich pojetí priority politiky do rámce jejich celkové teorie politiky (Voegelin, Taylor, Aron, Arendt, Schmitt ad.). Různé významy jednotlivých konceptů v jejich teoriích a různé interpretační orientace dané jejich příklonem k různým směrům politické filosofie nejsou totožné a zmíněnou shodu činí alespoň v některých aspektech problematickou.

Ve svých hlavních částech se disertační práce soustřeďuje především na primární literaturu. Je třeba ocenit, že se autor snaží porozumět textům, jež čte, promyšlí jejich význam v mnoha aspektech a seriózně uvažuje o jejich potenciálních souvislostech a konsekvencích pro další politické rozborů. Relativně málo však navazuje na velmi dlouhodobě rozvíjenou

sekundární literaturu, v níž se tyto snahy o porozumění tvůrčím způsobem provádějí. Malé využití sekundární literatury – navíc téměř jen v českém jazyce – vede autora k tomu, že mezi své zdroje uvádí alespoň slovníky, encyklopedie a úvody: např. česko-anglický slovník, biblický slovník, slovník politického myšlení, úvod do současné filosofie atd. Encyklopedicky orientované poznání má však své dobře známé meze. Přitom sekundární literatura k danému tématu je skutečně bohatá. Zvláště aristotelská studia, především ve spolupráci se studii starověké řečtiny a antického odkazu, jsou velmi rozšířena. Rovněž arendtovské analýzy propracovává velké množství autorů. Nejde jen o to, že je redundantní zkoumat do značné míry již vyzkoumané, ale také o poznání mnoha dalších myšlenek, jež na již provedené rozборы v sekundární literatuře navazují a vedou k dalším analýzám. Univerzita Karlova byla již v době svého založení v kontaktu a kooperaci s dalšími významnými akademickými centry své doby. Návaznost na tuto intelektuálně náročnou tradici, i když byla z různých politických či ekonomických důvodů v dlouhých dějinách univerzity dočasně opouštěna, je cenným dědictvím Univerzity Karlovy.

Výše zmíněné připomínky nejsou překážkami pro celkové ohodnocení disertační práce jako zdárně a kvalitně napsané. Autor svojí prací prokázal, že je schopen porozumět zkoumanému tématu, nastudovat vybranou literaturu a dobře ji zpracovat. Jeho přínos spočívá v komparativní analýze, jež osvětluje důležité aspekty analyzovaného tématu. Svojí prací prezentoval rovněž své stylistické schopnosti a schopnost užít kultivovaně českého jazyka. Dopracování některých částí disertace by umožnilo jejich publikování v podobě odborného článku, který by se mohl buď podobně jako disertace zaměřit především na porozumění vybraných textů zkoumaných autorů, nebo (jelikož je každý autor, včetně v disertaci analyzovaných autorů, dítětem své doby) toto porozumění doplnit o kritiku interpretací, jež nabízejí Aristotelés a Arendt, z hlediska současné politické filosofie.

Práce splňuje obvyklé nároky kladené na disertační práci na Filozofické fakultě UK. Práci považuji za kvalitní a doporučuji ji k obhajobě.

Praha, 31. května 2011

PhDr. Marek Hrubec, PhD.

Filosofický ústav Akademie věd ČR